

עֵרֶץ וְאֶתִיקָה

חידושים, הנחיות, הלכות ופרשנויות
בסוגיות של אתיקה מקצועית בעריכת דין

גליון מס' 70 ■ אדר ב' תשס"ג ■ מרץ 2003

יוצא לאור ע"י ועדת האתיקה של ועד מחוז ת"א בלשכת עורכי הדין ■ העורך: עו"ד עמוס נצר
המערכת: דניאל פריש 10, תל-אביב 64731

בנוסף, טיפלה הוועדה במהלך שנת 2002 ב-743 פניות של חברים לקבלת חוות דעת בסוגיות אתיות [בעיקר בנוגע לכללים 14, 16, 36 לכללי האתיקה המקצועית, ולסעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין (חסיון עו"ד-לקוח)] והשיבה ל-273 פניות של אזרחים בענייני אתיקה.

מדובר בגידול משמעותי במתן חוות הדעת בסוגיות אתיות, ביחס לשנת 2000 (545 חוות דעת) ושנת 2001 (600 חוות דעת). יתר הנתונים שצוינו לעיל נשארו דומים לשנים שעברו, בחריג אחד של מספר התלונות בין חברים, אשר נמצא, למגינת הלב, בקו עליה ביחס לשנת 2001, אז הוגשו 266 תלונות בין חברים, לעומת 304 בשנת 2002. לא למותר להזכיר כי ביום 28.11.01 פורסמו כללי לשכת עורכי הדין (עיסוק מותר במסחר), התשס"ב-2001, אשר קובעים כי עיסוק במסחר שמתר לעורך דין הוא עיסוק שאין בו כדי ליצור ניגוד עניינים עם עיסוקו כעורך דין, או לפגוע בכבוד המקצוע. כבר במהלך 2002 הופנו לוועדת האתיקה מספר שאילתות בנוגע לכללים חדישים אלה. כן ראוי לציין את העובדה שבעקבות הרפורמה במערכת המס, החליטו שותפויות רבות של עורכי דין להתאגד כחברות, והשינוי במבנה התאגידי טמן בחובו גם היבטים אתיים אשר עלו בפני הוועדה.

ועדת האתיקה, בעבודתה האינטנסיבית במשך שנת 2002, המשיכה להיות הוועדה העסוקה ביותר בועד מחוז ת"א, והיא מתכנסת כמעט מדי שבוע למשך מספר שעות, על-מנת לטפל בשאילתות ובתלונות, וכן כדי להחליט בדבר העמדה לדין משמעותי.

אני תקווה כי בשנת 2003 נחיה בירידה דרסטית במספר הפניות שועדת האתיקה תידרש להן, ומי יתן שאף יישבר שיא "שלילי", בנושא זה, כמשקל נגד לשיא "החיובי" (במרכאות כפולות) של שנת 2002. לשם כך לא נדרש מאיתנו הרבה. מעט הקפדה והרבה רצון טוב יחוללו פלאים בנדון ויתרמו לשיפור תדמית כולנו.

לשירותכם בכל עת,

אילן בומבד, עו"ד
יו"ר ועדת האתיקה

סיכום הפעילות בשנת 2002

חברות וחברים יקרים,

עם סיומה של שנת 2002 ועיבוד הנתונים, ברצוני להביא לידיעתכם את נתוני הפעילות של ועדת האתיקה בשנה זו.

בשנת 2002 הוגשו לוועדת האתיקה 1,161 תלונות אזרחים, בהן בולטות התלונות אודות איומים פסולים שנוקטים עוה"ד כלפי אזרחים שאינם מיוצגים (כגון, איום בהלשנה למעביד ובפרסום מזיק בעתון) וכן אודות הטרדות מיניות שביצעו, לכאורה, עורכי-דין במזכירות ובמתמחות (!). תלונות שכוחות נוספות שהתקבלו מאזרחים, נוגעות במעילה בכספי נאמנות ובפקדונות של לקוחות, על קיזוז שכ"ט והוצאות מכספים שהתקבלו עבור הלקוח ללא הסכמתו המוקדמת, ועל טיפול רשלני, לכאורה, שגרם נזקים ללקוח.

לוועדה הוגשו 304 תלונות בין חברים. עיקר התלונות בין החברים עסקו בהתנהגות בלתי חברית, "חטיפת" פסי"ד בעת איחור פעוט של חבר לדיון, אי העתרות לבקשה לדחיית מועד דיון, והתבטאויות לא הולמות. כן הגיעו לטיפול של הוועדה 34 החלטות שיפוטיות, אשר עוסקות בעיקרן בעורכי דין המטפלים בתיקים רבים ואינם מגיעים לדיונים המתקיימים בר-זמנית בתיקים שונים, התבטאויות לא הולמות ואיומים כלפי שופטים ורשמים (!). לבסוף, יש לציין את הירידה הדרסטית שחלה במספר התלונות – 20 בלבד – בענייני פרסומת של עורכי-דין, שנגרמה, מן הסתם, בשל ההקלות המשמעותיות שניתנו בכללים שהותקנו זה לא מכבר.

בסה"כ הגיעו לטיפול של ועדת האתיקה 1,519 תלונות, ובכך **נחצה לראשונה** קו 1,500 התלונות. ב-82 תיקים משנת 2002 וכן ב-101 לתיקים משנים קודמות, הוחלט להגיש קובלנה לבית הדין המשמעותי. הוועדה מצאה לנכון לגנוז 695 תלונות שהוגשו בשנת 2002 ועוד 482 תלונות שהוגשו בשנים קודמות.

עורך הדין וסוגיית החסיון המותר לעורך-דין לחשוף בפני המשטרה מידע שנמסר לו בהקשר לטיפולו בלקוח?

העובדות:

1. עו"ד מייצג בתביעת פלתי"ד תובע שנפגע, לטענתו, בתאונת דרכים.
2. התובע המציא למשרד עוה"ד בתחילת הטיפול תיעוד רפואי וכן אישור משטרה אודות התאונה.
3. בהתאם לתזונוס האמורים ועל סמך גירסת הלקוח, הוגשה תביעה לבית המשפט.
4. לאחרונה נודע לעוה"ד מפי התובע עצמו כי הפציעה שנגרמה לו כביכול עקב התאונה נשוא התביעה – כלל לא נגרמה בתאונת דרכים ולמעשה המדובר הוא בתביעה כוזבת.
5. בנסיבות אלו עוה"ד אינו מוכן להמשיך ולייצג את הלקוח בבית המשפט והתובע מצידו קיבל את המלצתו למחוק את תביעתו.
6. ידוע לעוה"ד כי מתנהלת חקירה משטרתית בעניינו של התובע ואף היתה פנייה טלפונית למשרדו מהמשטרה לקבלת מידע אודות התובע.
7. בנסיבות אלו שואל עוה"ד האם עליו לחשוף בפני המשטרה את המידע הנ"ל שהתקבל מהתובע בשים לב לסוגיית חסיון עו"ד – לקוח.

עמדת ועדת האתיקה:

- א. מהמידע שבשאלתא עולה כי המידע הגיע לעוה"ד כתוצאה מהשירות המקצועי שהעניק עוה"ד ללקוח ולכן חל עליו חסיון.
- ב. אם יתבקש עורך הדין ע"י המשטרה למסור לה מידע כלשהו, עליו לטעון לחסיון ולהביא הסוגיה להכרעת בית המשפט.

(34277)

עורך הדין ומגבלותיו בהגשת תצהיר

העובדות:

1. במסגרת תיק הוצל"פ ייצג עו"ד את הזוכה ולפני הגשת התנגדות לביצוע שטר התקשר החייב לעוה"ד כשבאותה עת לא היה החייב מיוצג.
2. בין עוה"ד והחייב התנהל מו"מ לפשרה שלא עלה יפה ובמסגרת תיק הוצל"פ התקבלה ההתנגדות מטעמו של החייב.
3. עורך הדין הפסיק לייצג את הזוכה ובמקומו החל בייצוגו עו"ד אחר (להלן: "הפרקליטי").
4. נקבעו בתיק מועדים להגשת תצהירים והפרקליט ביקש מעוה"ד להגיש תצהיר מטעמו שבו יפורטו פרטי המו"מ שבין החייב לבין עוה"ד בתקופה שטרם היה החייב מיוצג.

5. עוה"ד הפונה מפנה את תשומת לב הועדה לנקוב בכלל 2 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) תשמ"ו-1986, בדבר החובה לשמור על חסיון דברים שהוחלפו במהלך מו"מ לפשרה וכן לנקוב בגליון מס' 3 של ועדת האתיקה הארצית אשר ממנו ניתן להבין כי מתן תצהיר כמבוקש ע"י הפרקליט הינו עבירה על כללי האתיקה.

6. עוד מבקש עוה"ד את הבהרת הועדה האם באיסור למתן תצהיר כדלעיל קיימת אבחנה בין דברים שהוחלפו במו"מ בין שני עורכי-דין לבין צד שכנגד שאיננו מיוצג כפי שקרה במקרה הנוכחי.

עמדת ועדת האתיקה:

הועדה השיבה לפונה כי מאחר שקיימת במקרה הזה שאלת קבילות החומר מבחינת דיני הראיות רצוי כי יוזמן עוה"ד להעיד בע"פ ובמקרה זה יוכל החייב, אם ירצה בכך, להתנגד.

(34037)

עורך הדין ואיסור הפרסום של הצעת שירותים משפטיים לציבור מעבידים

העובדות:

1. עו"ד מתעתד להגיש תביעה בשם מרשתו כנגד חברה מסויימת (להלן: "החברה").
2. מרשתו – התובעת הינה מעסיקה לשעבר של עובדת זרה שעבדה בביתה בסיעוד.
3. החברה – הנתבעת מספקת שירותי סיעוד ועזרה בבית עבור קשישים ואשר שילמה את שכרה של העובדת הזרה, דהיינו החברה פעלה כחברת כח אדם. מרשתו של עוה"ד שילמה לעובדת הזרה את שכרה וכאשר העובדת הזרה קיבלה את שכרה מהחברה היא העבירה אותו למרשתו.
4. עניינה של התביעה היתה תביעה להפרשי שכר וכן החזר בגין ניכויי יתר משכרה של העובדת שהועסקה כמטפלת בשעה שתלושי השכר של העובדת הזרה הצביעו על כך כי ניכויי החובה שבוצעו ע"י החברה היו גבוהים ביחס לזכאותו של העובד הזר.
5. ברצון עורך הדין להגיש תביעה ייצוגית בשם כל המעבידים שהעסיקו עובדים זרים ושנפגעו ע"י החברה ואשר לא קיבלו את מלוא זכויותיהם על פי דין.
6. השאלה שהובאה ע"י עוה"ד בפני הועדה היתה האם קיימת אפשרות לעוה"ד לפרסם בעיתון כי משרדו מעוניין לייצג מעבידים אשר העסיקו עובדים זרים ושקיבלו מהחברה בעבר את שכרם.

עמדת ועדת האתיקה:

הועדה השיבה לפונה כי לדעתה יש בפרסום שמה של החברה – הנתבעת לשם הגשת תובענה ייצוגית משום שידול להשגת לקוחות – פעולה המנוגדת לנקוב בסעיף 56 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961.

(34071)

עורך הדין ומגבלותיו כשהוא נאמן על שטרי חוב

העובדות:

1. עו"ד פנה לועדה והסביר כי לקוח של משרדו חתם על הסכם שכירות עם שוכר שבו סוכם בין הצדדים כי יכהן כנאמן לשטרי חוב האמורים להיות מופקדים בידיו.
2. הסכם השכירות האמור לא נערך ע"י עוה"ד והוא גם לא נפגש אם השוכר ולא השתתף במו"מ וכן לא קיבל שכי"ט עבור עריכת ההסכם ושטרי החוב לא הופקדו בידיו.
3. שואל עוה"ד האם מותר לו להגיש תביעה בשם מרשו – המשכיר, על יסוד העילה החוזית לפינוי, לתשלום דמי שכירות וכן שכר ראוי כנגד השוכר.
4. עוד שואל עוה"ד האם במקרה שיופקדו בעתיד שטרי חוב בידיו יהיה זכאי להגיש את התביעה הני"ל על יסוד העילה החוזית. באם התשובה הינה שלילית הרי אם יסרב לקבל את שטרי החוב הני"ל יהיה מותר לו להגיש תביעות כני"ל.

עמדת ועדת האתיקה:

הועדה סבורה כי אם שטרי החוב לא נמסרו לעוה"ד והוא לא קיבל על עצמו להיות נאמן של הצדדים, לרבות השוכר, אין מניעה כי ייצג את המשכיר כנגד השוכר. הועדה מוסיפה כי אם יקבל עוה"ד על עצמו לשמש כנאמן של הצדדים לעניין שטרי החוב, לא יוכל לייצג את המשכיר כנגד השוכר. (34388)

עורך-דין ומגבלותיו במתן שירותים משפטיים לחברה בה הוא שכיר

העובדות:

1. עורכת-דין פנתה לועדה ומסרה כי היא מעוניינת לעסוק כשכירה בחברה אשר תחום פעילותה הוא בנושא ייצור פטנטים וכן בהפיכת רעיונות של אנשים לכדי פטנט ישים.
2. הואיל ואין החברה מונה על שורתיה עורכי-דין ו/או עורכי פטנטים כלל אין באפשרותה להגיש לרישום הצעת פטנט של ממציאים חיצוניים להבדיל מפטנטים שהם פרי המצאת החברה עצמה. לכן מעוניינת החברה בהעסקת עו"ד פנימי שתהא לו היכולת החוקית להגיש פטנטים חיצוניים לרישום – ובכך למעשה להעניק שירות מושלם עבור לקוחותיה (שעד עתה נשלחו למשרדי עורכי-דין חיצוניים).
3. התפקיד המוצע לפונה הינו על בסיס משכורת חודשית קבועה כאשר אין למעשה כל קשר ו/או תלות בין כמות הלקוחות אשר יגישו בקשה לרישום פטנט לבין השכר החודשי אותו תקבל עורכת הדין.

עמדת ועדת האתיקה:

א. הועדה הודיעה לפונה כי לדעתה אם החברה נותנת שירותים ללקוחות בתחום רישום פטנטים אין עורכת הדין יכולה לשרת את לקוחותיה של אותה חברה.

ב. תשומת לב הפונה הופנתה לנקוב בסעיף 20 לחוק לשכת עוה"ד תשכ"א-1961 ולכלל ב11. לכללי לשכת עוה"ד (אתיקה מקצועית) התשמ"ו-1986 (34362)

עורך-הדין והלקוח האם ניתן לקבל שכ"ט לאו דווקא מהלקוח ישירות?

העובדות:

1. עורך-דין פנה לועדה ומסר כי הוא מייצג נאשמת בתיק פלילי בבימ"ש שמחמת מצבה האישי אינה מסוגלת לשלם לו שכ"ט עבור טיפולו אולם עלה בידיה להשיג עזרה כספית מארגון חברתי שמתן עזרה מסוג זה תואם את מטרותו.
2. הלקוחה אינה חברה באותו ארגון ואין לה כל קשר עמו.
3. לארגון האמור אין אפשרות להעביר את הכסף ישירות ללקוחה לצורך תשלום שכ"ט עוה"ד אלא רק באמצעות שיק לפקודת עוה"ד כנגד הוצאת חשבונית מס. לדבריו כללי ניהול חשבוניות אינם מאפשרים לו לשלם או להעביר כספים ישירות ללקוחה.
4. עורך הדין מוסר כי אין לו כל קשר עסקי עם הארגון ומעולם לא ייצג את חבריו או מי מטעמו.

עמדת ועדת האתיקה:

הועדה הודיעה לפונה כי אין מניעה בנסיבות המקרה כפי שפורט על ידיו בפנייתו לועדה לקבל את שכר הטרחה ישירות מצד ג'. (34149)

עורך-הדין ועמיתו למקצוע

השאלתא:

המותר להשתמש בשם הפירמה של שותפות עורכי דין בשמו של שותף שפרש מהשותפות?

העובדות:

1. עורך-דין פנה לועדה והסביר כי שותפו פרש מהשותפות לאחר 7 שנות קיום השותפות שרכשה במהלכה שם ומוניטין והוא מעוניין לשמור את שם המשרד הכולל את שמו הוא ושם עוה"ד שפרש.
2. לדברי עוה"ד הרי שותפו לשעבר מסכים להשארת שמו בשם השותפות.
3. עוד טוען הפונה כי משרדים גדולים ומוכרים נושאים את שם המייסד כשם הפירמה, הגם שהמייסד כבר אינו חלק מהפירמה.

עמדת ועדת האתיקה:

- א. הועדה השיבה לפונה כי לדעתה אין לעשות שימוש בשם שותף שפרש מהשותפות באשר יש בכך משום הטעיית הציבור.
- ב. תשומת לב הפונה הופנתה לכלל 3(ב)(9) לכללי לשכת עוה"ד (פרסומת) תשס"א-2001 המתיר שימוש רק בשמות עורכי דין, שותפים שפרשו לגמלאות או נפטרו. (34147)

עורך דין וזכותו לצרף חוות דעת רפואית של מומחה מוסכם

העובדות:

1. עורכת דין פנתה לועדה והסבירה כי היא מייצגת קטין בתביעת נזיקין מכח פוליסת תאונות אישיות לתלמידים שבדעתה להגיש לביהמ"ש.
2. שאלתה היא האם ניתן לצרף לכתב התביעה חוות דעת מוסכמת של מומחה רפואי שניתנה מחוץ לכותלי ביהמ"ש ושקבעה לקטין אחוזי נכות.

עמדת ועדת האתיקה:

הועדה השיבה לפונה כי אין מניעה לצרף את חוות דעת המומחה המוסכם. מובן שאין באמור לעיל כל קביעה באשר למעמדה של חוות הדעת במישור הנזיקי והראייתי. (33355)

עורך הדין והמגבלות החלות עליו בשימוש בנייר המכתבים שלו

העובדות:

1. לועדה פנה עורך-דין והודיע כי הוא מתעתד לפתוח משרד עצמאי עם שותפה.
2. בדעת עורך הדין ושותפתו לשתף פעולה עם עורכי דין נוספים בניהול תיקים בתחומים שונים לרבות העברת תיקים בנושאים מסוימים וכיו"ב.
3. שואל עורך הדין האם קיימת מניעה לרישום כל שמות עורכי הדין תחת "לוגו" משותף למרות שלא כל עורכי הדין ממוקמים פיזית באותו משרד ובאותה הכתובת.

עמדת ועדת האתיקה:

- א. הועדה השיבה לפונה כי השימוש בנייר מכתבים ("לוגו") משותף לכל עורכי הדין כמפורט בפנייתו אליה הינו אסור.
- ב. השימוש בנייר מכתבים משותף הינו בניגוד לנקוב בכלל 3(ב)(7) לכללי לשכת עוה"ד (פרסומת) תשס"א-2001 המחייבים לכלול בנייר המכתבים רק את עורכי הדין העובדים באותו משרד. (34145)

עורך הדין וזכותו לייצג קבלן בניין בתביעה שהוגשה נגדו בגין ליקויי בנייה

העובדות:

1. עורך-דין מייצג קבלן במכירת דירה והוא שואל האם הוא רשאי לטפל בתביעה שהוגשה כנגד הקבלן בגין ליקויי בנייה כשהרוכשת היתה מיוצגת ע"י עורך-דין מטעמה במהלך המו"מ לרכישת הדירה.
2. הליך רישום הדירה ע"ש הרוכשת בוצע והושלם ע"י עורך הדין וכתב התביעה בגין ליקויי הבנייה הוגש לאחר מכן.

עמדת ועדת האתיקה:

הועדה השיבה לפונה כי ועד מחוז ת"א דן בפנייתו והגיע לכלל מסקנה כי עורך הדין מנוע מלייצג את הקבלן בתביעה שהוגשה נגדו בגין ליקויי בנייה ע"י רוכשת הדירה. (34013)

מועמדים/מועמדות לסניגורים בבית הדין המשמעתי

בבית הדין המשמעתי המחוזי מתבררות כ-160 קובלנות משמעתיות חדשות כל שנה. הקובלנות מוגשות לבית הדין למשמעת לאחר ההחלטה של ועד מחוז תל-אביב, והן נדונות בפני הרכב של שלושה חברי בית הדין המשמעתי המחוזי שהם עורכי דין ועורכות דין במחוז תל-אביב שנבחרו לכהונה זו. הקובל בתיקים אלו הוא ועד מחוז תל-אביב, באמצעות באי-כוחו על פי רשימה של עורכי דין ועורכות דין שהתנדבו לכך מטעם ועד המחוז. לועד מחוז תל-אביב דרושים עורכי דין ועורכות דין שילמדו בהתנדבות סניגוריה על הנאשמים שלמרות היותם עורכי דין או עורכות דין לא פעם אינם מעוניינים או אינם יכולים להגן על עצמם/ן. על המועמדים/מועמדות לענות על הקריטריונים הבאים:

1. 7 שנות ותק פעיל.
2. העדר הרשעות פליליות או אתיות.
3. נכונות להשתתף בימי עיון, הדרכות, כנסים והשתלמויות בנושאי אתיקה ומשמעת מטעם ועד מחוז תל-אביב. ועד מחוז תל-אביב אינו מתחייב להפעיל את כל מי שייגשו מועמדותם/ן. מועמדות יש להגיש בציון שם, מספר רשיון, תאריך קבלת רשיון והצהרה על עמידה בקריטריונים בדואר או בפקסימיליה 03-6918074 לועד מחוז תל-אביב, רח' דניאל פריש 10, תל-אביב.

פנייה לחברים לייצג את הועד המחוזי בבית הדין המשמעתי

הועד המחוזי פונה לציבור עוה"ד בבקשה להתנדב כקובלים, אשר ייצגוהו בהליכים המשמעתיים הננקטים על ידיו. כל הרואה עצמו מתאים ומעוניין/ת להשתלב בדרך זו בפעילות המערכת המשמעטית מוזמן/ת לפנות למשרדי הועד המחוזי ולהציע מועמדותו/מועמדותה. נא למלא הפרטים ולשלוח לכתובת הבאה, בדואר או בפקס מס' 03-6918074.

לכבוד

לשכת עורכי הדין – ועד מחוז תל-אביב

ת.ד. 34022, תל-אביב 61340

אני _____, עו"ד, רשיון מס': _____

מיום _____ מביעה/ה בזה רצוני להתנדב ולייצג את הועד המחוזי בהליכים המשמעתיים.

חתימה

מתן תשובתו. ואף אם תניח הקבילה, אף על פי שהנחה זו לא מקובלת עליה, כי אין ממש בקובלנה, הרי שבאי התייחסותו של הנאשם לפניית לשכת עורכי הדין עובר להגשת הקבילה הוא הביא להתנעת גלגלי עבודת לשכת עורכי הדין לשווא, ויש בכך משום הבעת זלזול בלשכת עורכי הדין.

ד. טיעוני הנאשם

פנייה לצד שכנגד מיוצג

8. הנאשם טוען, כי מכתבו מיום 19.7.01 לא נשלח בפועל אל הלקוחה המיוצגת.

9. הנאשם מוסיף וטוען, כי משלא קיבל תשובה במשך 11 יום למכתבו מיום 19.7.01, מצא לנכון לשלוח את מכתבו מיום 30.7.01, שהופנה במישרין רק אל הלקוחה המיוצגת.

10. לגישת הנאשם לא היה פסול במשלוח שני המכתבים ישירות אל הלקוחה המיוצגת, הואיל ולשיטתו אין קשר בין הניסיון לכאורה מצד המתלונן והלקוחה המיוצגת לגרום, לכך שתוגש תלונת שווא במשטרה על-ידי התובעת בתביעה שכנגד (גרושתו של הנתבע בתביעת הפינוי) לבין תביעת הפינוי עצמה. מדובר בשני מסלולים נפרדים. לפיכך לעניין התלונה במשטרה לא ניתן לומר, כי מדובר בלקוחה מיוצגת. משכך הוא מה שהנחה את הנאשם בשולחו את המכתב אל הלקוחה המיוצגת היה כי מחובתו להזהיר, כי מעשיה מהווים עבירה פלילית. בפניות אלה לא היה משום ניסיון להשפיע על אף אחד, אלא פעולה בתום לב, שנועדה לברר, אם אכן נעשה דבר מה שאינו כשורה.

ה. מגע עם אדם מיוצג

המכתב מיום 19.7.01 (המכתב הראשון)

11. אף אם נקבל הגרסה העובדתית, לפיה המכתב מיום 19.7.01 לא נשלח הלכה למעשה אל הלקוחה המיוצגת, הרי שעדיין יש פגם בעצם הכללתה כנמענת במכתב. הרי לא הייתה בידי המתלונן אפשרות סבירה לדעת, או שמא לנחש, כי בפועל המכתב לא נשלח אל מרשתו, שעה שהיא מופיעה כנמענת בגוף המכתב. אם בחר שלא להעביר אל הלקוחה המיוצגת המכתב, מדוע אפוא כלל אותה כנמענת? האם ביקש בכך להשיג דבר מה? נותרה פתוחה מלפנינו השאלה, האם הדבר נעשה תוך ניסיון להטיל מורא על המתלונן ובעקיפין על הלקוחה המיוצגת.

12. על-מנת לחדד במה דברים אמורים, ובשים לב לגילה המבוגר של הלקוחה המיוצגת, כבת שמונים שנה, ולכותרת המכתב הראשון "ניסיון לגרום להגשת תלונת שווא במשטרת ישראל", שלית מאן דפליג, כי נועדה לגרוע משלוות יומם של המתלונן ושל הלקוחה המיוצגת, נבחן את ההסדר החקיקתי המופיע בכלל 25 לכללי האתיקה. כלל 25 לכללי האתיקה קובע לאמור:

"(א) עורך דין היודע כי הצד שכנגד מיוצג בעניין פלוני בידי עורך דין –

מגע עם הצד שכנגד

הכרעת הדין

א. הרקע העובדתי

1. עורך הדין (להלן: "המתלונן") ייצג את התובעים בת.א. בבית משפט השלום בהרצליה, במסגרת תביעה לפינוי וסילוק יד (להלן: "תביעת הפינוי").

2. הנאשם ייצג את הנתבע בתביעת הפינוי.

3. חרף העובדה, שהתובעת בתביעת הפינוי הייתה מיוצגת על-ידי המתלונן, פנה אליה הנאשם בכתב במישרין, וזאת ללא הסכמת המתלונן לכך, כמפורט להלן:
א. הנאשם פנה בכתב ביום 19.7.01 אל המתלונן ואל התובעת בתביעת הפינוי (להלן: "הלקוחה המיוצגת"). יצוין, כי מכתב זה לא הגיע בפועל לידי הלקוחה המיוצגת.
ב. הנאשם שב ופנה בכתב ביום 30.7.01 אל הלקוחה המיוצגת, והפעם הופנה מכתבו אליה בלבד.

ב. סעיפי האישום

4. א. עבירות של פניה לצד שכנגד מיוצג על פי כלל 25 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו – 1986 (להלן: "כללי האתיקה") וסעיף 2(1)61 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א – 1961 (להלן: "החוק").
ב. עבירות של התנהגות בלתי חברית כלפי חבר למקצוע על פי כלל 26 לכללי האתיקה וסעיף 2(1)61 לחוק.
ג. עבירות של מעשים הפוגעים בכבוד מקצוע עריכת הדין על פי סעיף 53 לחוק וסעיף 1(1)61 לחוק.
ד. עבירות של עשיית מעשה שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין על פי סעיף 3(1)61 לחוק.

לאחר ששמענו את טענות הצדדים הגענו למסקנה כי בנסיבות העניין יש להרשיע את הנאשם ביחס לעבירות המיוחסות לו. להלן יפורטו הנימוקים להחלטה זו:

ג. טיעוני ב"כ הקובל

5. לא הייתה הצדקה לפנייתו הישירות של הנאשם אל הלקוחה המיוצגת, אף אם סבר הנאשם, כי המתלונן עבר או עומד לעבור איזו עבירה פלילית.

6. אין בסיס לטענת הנאשם, כי אין קשר בין הפנייה הישירה אל הלקוחה המיוצגת לבין תביעת הפינוי, שכן היה ניסיון להשיג את הפינוי דה-פקטו אם לא דה-יורה.

7. לשכת עורכי הדין רואה בחומרה את העובדה, כי הנאשם לא ענה לפניית מטעמה בכתב, שנשלחו לנאשם. גם אם היו לנאשם בתקופה הרלבנטית קשיים אישיים כלשהם, יכול היה להקדיש מזמנו ולהעלות תייחסותו על הכתב או לחילופין להודיע על מצבו האישי ולבקש להשהות את מועד

(1) לא יפנה אל הצד שכנגד אלא באמצעות עורך הדין המייצגו באותו עניין; ...
(ב) עורך דין רשאי שלא לנהוג בהתאם לאמור בסעיף קטן (א) –
(1) בהסכמתו של עורך הדין של הצד שכנגד;
(2) כאשר קיימת חובה, על פי דין, למסור דבר לצד שכנגד בתנאי שעורך הדין ימסור העתק לעורך הדין של הצד שכנגד."

13. מלשון סעיף קטן (ב) לכלל 25 לכללי האתיקה הינד למד, כי ניתן לסטות מכלל זה רק בהסכמת עורך הדין של הצד השני, וכן כאשר קיימת חובה על פי דין למסור דבר במישרין לצד השני. במקרה שלפנינו לא ניתן לדבר על הסכמת המתלונן לפנייה שלא באמצעותו ללקוחה המיוצגת. כמו כן, לא ניתן לדבר על קיומה של חובה על פי דין כאמור.

תכלית ההסדר החקיקתי

14. התכלית החקיקתית שביסוד כלל 25 לכללי האתיקה הינה להגן על הצד שכנגד, שברר להיות מיוצג, והביע את דעתו, שהוא מעוניין להסתייע בשירותיו של עורך דין. פנייה אל אדם כזה במישרין, קרי שלא באמצעות עורך הדין ששייצגו, ויצרת מצב, שבו הוא ניצב **במצב נחות**, ללא עורך דינו, ויש חשש שעניינו ייפגע, או שלפחות בדיעבד תהיה לו תחושה שנפגע.
(לעניין זה ראה **אתיקה בעריכת-דין**, ד"ר גבריאל קלינג, ההוצאה לאור של לשכת עורכי הדין, התשס"א – 2001, עמ' 312-313)

15. בחירתו של הנאשם לנקוט קו פעולה כמתואר לעיל, לרבות הפניית מכתבים במישרין ללקוחה המיוצגת יש בה משום כרסום ממשי בכלל 25 לכללי האתיקה ובהגשמת תכליתו של כלל זה. יש להניח, כי בחירתו של הנאשם לשלוח את מכתבו מיום 19.7.01, כך שהוא ממוען הן לעורך הדין המייצג את הצד שכנגד והן לצד שכנגד גופו אינה מקרית או בבחינת מעשה שגגה, אלא כי מדובר בקו פעולה שנועד להחדיר אלמנט של הפחדה להליכי תביעת הפינוי מתוך תקווה, שהדבר יביא לניווט ולניתוב מהלך הדברים במסלולים הנוחים יותר לנאשם ולמשרו. לא זו הדרך ולא אלו הנתבים, בהם יטיב ללכת עורך דין, המבקש לקדם את עניינו של לקוחו.

16. אף אם יאמר, כי אופן ניסוחו של המכתב הראשון היה בלשון נקיה וזהירה בבחינת מדובר על "ניסיון לכאורה" בלבד "להגשת תלונת שווא במסגרת ישראל", לא נוכל לעצום עיניים לעיתוי של העלאת ספק חשדות ספק האשמות אלה ולאופן החדרתם אל לב ההליך המשפטי, שהתנהל אותה שעה בין הצדדים. לעניין זה די אם נפנה לסעיף 10 לכתב התביעה שכנגד, שהוגש במסגרת תביעת הפינוי על-ידי הנאשם בשם הנתבע / התובע שכנגד:

"(א) חמורה במיוחד היא העובדה שהתבררה לאחרונה. הנתבעים שביקשו בעצה אחת יחד עם בא כוחם למצוא בכל מחיר דרך לפינוי מהיר של התובע מן הבית. ניסו לשכנע את התובעת 2 להגיש במסגרת ישראל תלונה שקרית כנגד התובע כאילו הינו מכה אותה ו/או נוהג עמה באלימות מילולית.

(ב) הניסיון לשכנע את התובעת להגיש תלונת שווא שהינו בפני עצמו עבירה פלילית בוצע הן ע"י הנתבעת 2 והן ע"י בא כוחה ואין בכוחנת התובעים לעבור על כך לסדר היום.

(ג) כל זאת לאחר הגשת התביעה לפינוי".
(ההדגשות במקור; סעיף ג' שם הוסף בכתב יד)

17. בהקשר זה נבקש להקיש מלשון סעיף 31 לכללי האתיקה לעניין נשוא הקובלנה שלפנינו. לפי סעיף 31 הני"ל: "בטרם יפתח עורך דין בשם לקוחו בהליך משפטי נגד עורך דין אחר, יפנה אל אותו עורך דין אחר בכתב, ואם קיימת אפשרות – אף בעל פה, כדי לנסות וליישב את הסכסוך בדרכי שלום, ובלבד שפניה כאמור לא תגרום נזק ללקוח".

טוב היה עושה הנאשם, אם בטרם התנסח בלשון כה נחרצת לגבי מעלליו לכאורה של חברו, ובטרם פרש בפני בית משפט השלום טענות חמורות דוגמת אלה, היה מקדים תרופה למכה, ועורך בירור עובדתי ומסודר עם חברו, המייצג את הצד שכנגד. קשה לחשוב, איזה נזק היה גרם למרשיו של הנאשם, אם היה עורך את הברורים הנדרשים, ולא צועד בדרך החתחתים של העלאת האשמות חמורות בפניו ללקוחה המיוצגת ומעל כתבי בידן. אולם הנאשם לא בחר בדרך המלך של בירור העובדות לאשורן, ובחר להסתפק ברגשת מרשיו, תוך ניסיון להטיל את מלוא כובד משקל הדברים לפתחי בית המשפט, שדן בתביעת הפינוי, ויהי מה.

18. על התבטאויות מעין אלה, בהן מבקש עורך דין א' להטיל דופי ביושרו המקצועי ובכלל של עורך דין ב', חברו למקצוע, כבר נאמר בעל"ע 6839/93 **הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל-אביב-יפו נ' שמואל סעדיה**, פ"ד מט (5) 849, בעמ' 857 כדלקמן:

"אשר לפרשת ההתבטאויות, הרי שהעובדות מדברות בעדן השתלחותו של המערער בעו"ד אמיתי, כי הוא מנצל את מעמדו ותפקידו בלשכת עורכי הדין לצרכיו הפרטיים, חייבה את הרשעתו. אין מדובר במקרה גבולי, אלא בנקיטת לשון בוטה ובהטלת דופי ביושרו של עורך-דין, הרחוקות מרחק רב מלשון פרקליטים סבירה, מנומסת ומאופקת, שבה מצווה עורך-דין ביחסיו עם חבריו".

19. למען הסר ספק, ואף כי טענה מעין זו לא הועלתה בפנינו, הרי שהדברים דלעיל יפים, גם לו הייתה קמה הטענה, כי הנאשם העלה על הכתב את האשמות החמורות על נגיעה בפלילים של חברו למקצוע ושל הלקוחה המיוצגת על פי בקשת מרשיו, הרי שאין להטות אוזנו לטענה מעין זו. כבר נפסק על ידי בית המשפט העליון, למשל בעל"ע 10/81 **הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל-אביב יפו נ' פלוני**, פ"ד לו (3) 379, בעמ' 383 כ:

"השאלה בנדון דנן אינה, מה יאמר עורך הדין, אלא איך יאמר את מה שצריך הוא לומר. ויהאיד' הוא – לשון מנומסת ומאופקת, שיש בה כדי לשמור על כבוד האומר, על כבוד מי שהדברים נאמרים כלפיו ועל כבוד מקצוע עריכת הדין. הטענה, כי הלקוח ביקש הימנו או אף הורה לו לחרוג בלשונו מגדר הנימוס והדרך ארץ – בחינת 'הלקוח השיאני ואדבר' – לאו טענה היא, ומופרכת היא מעיקרה. שהרי זהו מתפקידו ומחובתו של עורך הדין לבדוק בלשונו ובסגנונו, והוא אשר יישא באחריות לכך. חובתו של עורך-דין לפעול ללא מורא, אף ללא מורא מפני לקוחו במשמע, ואם זה האחרון יורה לו להעלות בלשונו או על הכתב דברים שיש בהם משום פגיעה בכבוד המקצוע, על עורך הדין לסרב למלא אחר הוראתו, ובדלית ברירה, להתפטר מתפקידו".

לעניין זה ראה גם על"ע 9/89 **יובל נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בבאר-שבע**, פ"ד מד (1), 705 בעמ' 707:

לעניין זה נפנה לדבריו של די"ר גבריאל קלינג בספרו הני"ל, בעמ' 92:

"תכלית האיום בפלילים היא להפחיד ולהשפיע על הצד שכנגד לעשות מעשה כדי להימלט מפורענותם של ההליכים הפליליים".

בהקשר זה נמצא עצמנו חוזרים בשנית לתכלית החקיקתית שבבסיס כלל 25 לכללי האתיקה לאמור, כי במשלוח מכתב שכזה לאדם מיוצג, שלא באמצעות עורך דינו, מושם הנמנע במעמד נחות, כשעורך דינו יד ימינו אינו לציוד כדי להביא לו התמיכה המשפטית הנדרשת ולהעמיד דברים על מכונם. לעניין זה ניתן להפנות לדברי בית המשפט העליון בעל"ע 2/68 פלוני נ' הוועד המחוזי, לשכת עורכי הדין, תל-אביב, פ"ד כב (1), 661 בעמ' 663:

"... אין זה הולם את מקצוע עורכי הדין להשתמש בהילה של עורך דין כדי להכניס בלב אזרח יריב את חיתה של הענישה הפלילית ולנסות לממש בדרך זו זכויות לקוחו אשר למימושן קבע החוק דרכים אזרחיות".

וראה גם על"ע 13/88 הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל-אביב נ' גלעד בניאל, פ"ד מה (4), 68 בעמ' 74:

"... אך "הסנקציה" שגלוותה לדברים, היינו כי אם לא ישעה המתלונן להצעה תגוש נגדו תלונה למשטרה, סנקציה זו יש בה משום איום ברור וחד-משמעי. אכן, יש בדברים האמורים משום התראה בנקיטת אמצעים חוקיים, שהרי הפנייה למשטרה, כשלעצמה, היא הליך חוקי וכל פסול אין בה. אך, בנסיבות המקרה שלפנינו, אין בפנייה זו משום אמצעי ישיר וטבעי, אשר נועד לצורך מימוש הזכות הנטענת".

23. לא נוכל לקבל את טענתו של הנאשם, לפיה סוגיית התלונה במשטרה מנותקת מהליך תביעת הפינוי. אף כי לא נדרש לצורך הכרעתנו לבור את האמת על הבדוי בסוגיית התלונה במשטרה, הרי שמכל מקום נועד העניין להתניע את הליכי תביעת הפינוי לכיוון הרצוי. ודוק: הנאשם עצמו כורך בין תביעת הפינוי לבין סוגיית התלונה במשטרה במסגרת כתב התביעה שכנגד באותו עניין, שהגיש בשם מרשיו, ויש להניח שלא בכדי בחר להעלות דברים אלה על הכתב (ראה סעיף 10 לכתב התביעה שכנגד, המובא לעיל).

24. ומן הכלל אל הפרט – מקום שעורך דין בוחר לפנות בכתב במישרין ללקוח מיוצג שלא באמצעות עורך הדין שמייצגו וללא הסכמתו של האחרון, כמו גם מקום שעורך דין מכתים כתב טענות בהאשמות כה חמורות כלפי חברו ולקוחותיו של חברו, מתגבשת התחושה, כי עורך הדין בחר לפעול כאמור בניסיון להשפיע על אופן התנהלות תביעת הפינוי בערכאות על ידי יצירת הרושם המבוכר אצל השופט שבדין. ובמעגל החיצוני להיכל בית המשפט, ניתן לראות בפעולות כאמור עד כדי איום, גם אם משתמע בלבד, על המתלונן ועל הלקוחה המיוצגת בבחינת אם לא תישירו קו עמדי, תוכלו לצפות לתוצאות סבוכות.

ו. התנהגות בלתי חברית כלפי חבר למקצוע

25. עורך הדין צריך לגלות יחס חברי כלפי עורך דין אחר. משמעות הדבר הוא כי על עורך הדין להתבטא בצורה ראויה כלפי חברו. הנאשם הן במסגרת הדברים שהעלה עלי כתב בכתב התביעה שכנגד והן במסגרת הדברים שהעלה עלי כתב בפנייתו למתלונן ובפנייתו אל הלקוחה המיוצגת, ריכז האשמות חריפות ופוגעניות, הביע חוסר אמון בחברו למקצוע ואיים עליו, גם אם בעקיפין בלבד. בנסיבות דן,

"כבר נאמר ונקבע לא אחת, שהשאלה, אם דברים שאמר או כתב עורך-דין עומדים במבחן ההתבטאות וההתנהגות ההולמת עורך-דין, תלויה לא רק בתוכן הדברים. יש חשיבות גם לדרך בה נאמרים הדברים מבחינת סגנונם. חובתו של עורך-דין לפעול במסירות, בנאמנות וללא מורא עבור לקוחו אינה צריכה להביאו לומר את הדברים בלשון פוגעת ובלתי מנומסת. לשונו וסגנונו של עורך-דין אינם יכולים להיות לשון וסגנונו של שוק, ואל להם להיות מנוסחים בלשון פוגעת ומעליבה. כבודו של מקצוע עריכת הדין תלוי גם בכך שהדברים, הנאמרים ומושמעים על-ידי עורך-דין, יהיו מנומסים ומאופקים, ועל עורך-דין להימנע מלתת דרוו לכעסו בלשון שאינה נקייה – בין נאמרת ובין נכתבת (ראה: על"ע, 10/81; על"ע, 6/82; על"ע 15/83".

20. לעניין טענתו של הנאשם, כי לא קיבל תשובה למכתבו מיום 19.7.01 (המכתב הראשון) נציין לפנינו את הערתו של המתלונן, אף כי לא נדרשנו לה לצורך הכרעתנו, לפיה שלח המתלונן לנאשם מכתב תגובה בפקס בשמו ובשם הלקוחה המיוצגת ביחס למכתב זה וזאת ביום 30.7.01 בשעות הבוקר (לעניין זה צירף המתלונן אישור משלוח פקס), אולם הנאשם בכל זאת בחר לשלוח, באותו יום, בשעות הערב את המכתב השני אל הלקוחה המיוצגת.

המכתב מיום 30.7.01 (המכתב השני)

21. יקשה עלינו לקבל את טיעוני הנאשם בעניין משלוח המכתב השני. האם כל אימת שעורך דין כותב מכתב לחברו, ולא מקבל תשובה למכתבו, תוך מה שנראה בעיניו כזמן סביר (וכאן – לדברי המתלונן, התקבל המכתב הראשון במשרדו ביום 24.7.01. התשובה למכתב זה נשלחה לנאשם שישה ימים לאחר מכן ביום 30.7.01, כך שאפילו לשיטת הנאשם, שהקצה למתלונן 7 ימי תשובה, לא השתהה המתלונן בהעברת התייחסותו), פירושו של דבר, כי הוסר האיסור שבכללי האתיקה, וכי מעתה נפתח השער, ומותר לעורך הדין לפנות ישירות ללקוח, מתוך תקווה כי ממנו תתקבל תשובה על אותו הדברים אינם עולים ואינם מתיישבים עם לשונו של כלל 25 לכללי האתיקה, ואף אינם מתיישבים עם ההיגיון והשכל הישר. משלוח מכתב ובו האשמות חריפות כגון אלה אל לקוחה מיוצגת אינו עולה בקנה אחד עם התנהגות ראויה של עורך דין. נראה, כי גם בלב האדם הסביר, וזאת גם אם הוא נקי מכל רבב, עשויות לבעבע תחושות של פחד וחשש מהבאות למקרא מכתב מעין זה, שבו מועלים דברים כאמור על-ידי עורך דין.

22. כדי לבאר במה דברים אמורים נביא מקצת מדברי הנאשם במכתבו השני – שם בסעיף 4:

"**בטרם... יעביר את הטיפול כנגד (כנגד הלקוחה המיוצגת) בגין ניסיונך להדיח את דורית להגיש תלונת כזב למשטרה...**"

(ההדגשות וההערה הוספו).

למקרא דברים שכאלה, שנכתבו על-ידי עורך דין, שופרו של החוק, בין אם יש בהם ממש ובין אם לאו, נדמה כי אף האדם הסביר היה מחוויר, ונע באי נחת בכיסאו. מעמדו של עורך הדין ובקיאיותו ברי החוק, יוצרים את הרושם, כי מוטב להטות אוזן להנחיות עורך הדין, שאם לא כן אפשר להסתבך בפלילים. מכל מקום, בהתייחסו להיבט הפלילי לכאורה של התנהגות המתלונן והלקוחה המיוצגת יש משום איום סמוי כלפיהם.

ניתן לומר, כי הפגיעה בכבוד המקצוע במקרה שלפנינו מצאה ביטוייה בנקיטת לשון של האשמות קשות, שהתבטאה באמירות מהסוג של:

* "ניסו לשכנע... להגיש במשטרת ישראל תלונה שקרית" (סעיף 10 לכתב התביעה שכנגד).

* "ניסיון נואל זה לפעול **כעצתכם באמצעים פסולים** תוך עבירה על חוק העונשין" (סעיף 2 לכתב הנאשם מיום 19.7.01).

* "ניסיוןך **להדיח את דורית להגיש תלונת כוזב** למשטרה" (סעיף 4 לכתב הנאשם מיום 30.7.01).

ייתכן אמנם, שהנאשם סבר בתום לב, כי יש ממש בדבריה לכאורה של מרשתו (התובעת בתביעה שכנגד), אולם ניתן היה בקלות ליישב טענות אלו עם העובדות, שתוארו על ידי המתלונן במכתב התשובה שלו מיום 30.7.01 הנ"ל, וזאת בטרם הכללת הדברים בשורות כתב התביעה שכנגד, שהומצא למתלונן ביום 24.7.01, ובטרם פנייה בניגוד לכללי האתיקה ללקוחה מיוצגת שלא באמצעות עורך דינה. נוסח כתב התביעה שכנגד וכתבי המכתבים הללו אינם מתיישבים, לדעתנו, עם החובה המוטלת על עורך-דין להתייחס לחברו באמון ובכבוד. גם כאשר עורך-דין מחליט להטיח כלפי חברו דברי ביקורת, חובה עליו לעשות זאת בדרך נאותה.

ח. סוף דבר

הפרת האיסור של מוגע עם אדם מיוצג

לאור האמור לעיל אנו קובעים, כי הנאשם הפר את סעיף 25 לכללי האתיקה ואת סעיף 26(1) לחוק, כשפנה בכתב פעמיים אל הלקוחה המיוצגת, וזאת ללא הסכמת בא כוחה של האחרונה וללא חובה שבדין לעשות כן.

התנהגות בלתי חברית כלפי חבר למקצוע

לאור האמור לעיל אנו קובעים, כי הנאשם הפר את סעיף 26 לכללי האתיקה ואת סעיף 26(1) לחוק, כשנמנע מלברר עם המתלונן את העובדות לאשורן ביחס לסוגיית התלונה במשטרת ישראל עובר להכללתן של האשמות חריפות כנגד המתלונן במסגרת פניותיו הישירות אל הלקוחה המיוצגת ומעל גבי כתב התביעה שכנגד במסגרת תביעת הפינוי.

מעשים הפוגעים בכבוד מקצוע עריכת הדין

אנו מוצאים כי בנסיבות המקרה במעשיו ובמחדליו של הנאשם יש משום פגיעה בכבוד המקצוע לפי סעיפים 53 ו-61(1) לחוק.

גזר-דין

אנחנו מחליטים על פרסום ללא שם. לגבי העונש – בית הדין נחלק בדעתו. דעת הרוב החליטה להסתפק בניזיפה. על גזר דין זה הוגש ערעור לבית הדין המשמעתי הארצי עי"י הנאשם.

בד"מ 67/02

השאלה אינה אם סבר הנאשם, כי העובדות שהיוו רקע לכתיבת דברים אלה יסודן בתחום האמת, אלא הדרך והאופן בהם בחר לכתוב הדברים ונסיבות כתיבתם. בבואנו לשקול, אם הייתה עבירת משמעת בהתנהגות ובהתבטאויות של הנאשם, אין להכריע בשאלה, אם העובדות שמאחוריהן נכוונות הן אם לאו. כל שעלינו לברר הוא, אם ההתנהגות וההתבטאויות חורגות מהמתחם המותר לעורך-דין.

(ראה: עלי"ע 4/88, 5, 7, 8 הועד המחוזי בתל אביב יפו נ' עו"ד פלוני, פ"ד מ"ג (3) 475, 483).

על דרכי ההתבטאות של עורך דין כלפי חברו כבר נאמר למשל בעל"ע 5/85 – מרים שמש נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, פ"ד מ"ג (2), 721, עמ' 725-724:

"המגמה לטפח יחס חברי ולשקוד על יחס סובלני ועל סגנון מנומס ומאופק ראוייה לכל שבח. מן הנכון, שהלשכה אכן תשקוד על המשך מימושה של מגמה זו, על-ידי יישומה לנסיבות הקונקרטיים המזדמנות מעת לעת, ובעניין זה אין המדובר, כמוכח, אך ורק ביחסים בין עורך-דין לבין עמיתו למקצוע אלא גם ביחסים של עורכי-דין אל בית המשפט, אל הלקוחות, אל בעלי הדין והעדים ואל כל מי שמעורב בהליכים ובתהליכים המשפטיים לסוגיהם.

יש להתבטאויות ויש סגנון, שהם לעולם פסולים ואינם יכולים להלוו התנהגותו של עורך-דין במצב כלשהו. כך אין להעלות על הדעת, שהשימוש במלות גידוף ייחשב לאפשרי בנסיבות כלשהן. אולם, כאשר אין המדובר בתגובה חריפה וחרגה אלא במקרה גבולי, מן הנכון לבחון את מהותה ואופייה של התגובה מבחינת גבולות המותר והאסור על-פי ההקשר ובתוכו, ובין היתר, גם לאור מה שקדם לה. במה דברים אמורים: קיומו של יחס חברי ומהותה של גישה כמרוסנת וכמאופקת נבחנים, בנסיבות כאלה, בין היתר על רקע הנסיבות הסובבות את האירוע. כך ייתכן, שלא תוסק מסקנה זהה לגבי אותה התבטאות ממש, אם המדובר, מחד גיסא, על השמעתה כתגובה על הטחת עלבונות ואיומים או, מאידך גיסא, על השמעתה מיוזמת עורך הדין כהתבטאות ראשונית".

כמו כן ראה את דברי בית המשפט העליון בעל"ע 6/77 הועד המחוזי בתל אביב יפו נ' עו"ד יצחק פיקהולץ, פ"ד ל"ב (2) 220, 223-222 לעניין העלאת האשמות על-ידי עורך דין כלפי חברות עורך הדין:

"הפרקליט... נושא באחריות לדברים שהביע ואם **מסתבר כי האשמותיו כלפי חברו היו האשמות-שווא והוא העלה אותן מבלי שהאמין באמיתותן או מבלי שנקט אמצעים סבירים כדי להיווכח אם אמת המה אם לאו, הרי עלול הוא לשאת באחריות משמעתית על דבריו התוקפניים, שיסודם העובדתי נשמט תחתיהם**. הוא הדין אם מתברר כי אין כל יחס סביר, כיאה לדיבורו של עורך-דין, בין העובדות שהתבררו לבין התיאור שניתן להן בדברי הפרקליט".

ובענייננו – הנאשם לא ביקש לברר באופן סדור את העובדות לאשורן בטרם העלה האשמות החמורות כלפי המתלונן וכלפי הלקוחה המיוצגת במסגרת התביעה שכנגד ובמסגרת פניותיו הישירות אל הלקוחה המיוצגת. בכך כאמור חטא הנאשם.

ז. שמירת כבוד המקצוע

26. סעיף 53 לחוק קובע לאמור: "עורך דין ישמור על כבוד המקצוע של עריכת דין וימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע".